

מגילה נקראת פרק ראשון מגילה

ד.

עין משפט גר מצוה

יח א מ"י פ"א מהלכות
מגילה הלכה א סמג
עשה ד תוש"ע א"ח סי'
מרפט סעף א:
י"ב ב מ"י שם הלכה יג
נטור א"ח סמג
מרפת:
כ א מ"י פ"ג מהלכות
מפלה הלכה ח:
כא ד מ"י פ"א מהלכות
מגילה הלכה ג' סמג
שם תוש"ע א"ח סי' תרפו
סעף א:

רבינו הנאל

לוד ואונו גיא החרשים,
מוקפת חומה וכו'.
כלומר דייקין מרחבים
ויבן אסא את כל הערים
הבצורות אשר ביהודה,
וכי כל הערים אסא בנאם
והלא בנייתן היו, אלא
שפצינהו, כך יש לומר
אלפעל שפצינהו. מרכין
המוקפין חומה מימות
יהושע בן נון מקורשות
ומשלתין לזרעין מוכן.
ואמר ר' יהושע בן
לוי נשים חייבות לשטרות
מקרא מגילה, שאף הן
היו באותו הגם, כלומר
שגם הן היו בכלל
הלשטרות לזרעין וכו' וכו'.
פורים שחל להיות בשבת.
פירוש אם חל המשה
עשר להיות בשבת שהוא
פורים לבני כרכין, שואלין
ודורשין בענייניו של
מהו דתימא נגזרו
משום דרבה דאמר הכל
חייבין במקרא מגילה ואין
הכל בקאיין בה, ויורה
שמה טילה [בדור] מי
שאינו בקי וילך אצל
מי שבקי ויעבירה ארבע
אמות ברשות הרבים, אק
משמע לן, וחיוב אדם
לקרות את המגילה בלילה
ולשוב לקראתה ביום
הבוקר. [פסקא] הכפרים
מקרימין לזרעין הבנינים.

לוד ואונו וגיא החרשים. הקשה ה"ר אלחנן אמאי לאטריך ליה
לרבי יהושע לאשמועינן לאונו מוקפת מימות יהושע והא
משנה שלימה היא צפרק בתרא דערבין (דף לב). ויש לומר לאגב
לאטריך לאשמועינן לוד וגיא החרשים תנא אונו בהדיהו:

הא אפיעל בנגוה. קשה אמאי לא

פרקי צפרק בתרא דערבין כי
האי גוונה ו"ל דהמס לא תנן אלא
אונו והיה יודע דמאי לשנויי מרי אונו
הוה אכל הכה דהוה ג' בשלשמן לא
שייך למימר שהן כפולות:

נשים חייבות במקרא מגילה.

מכאן משמע שגששים
מוציאות את אחריים ידי מוצתן ממלא
קאמר לשמוע מקרא מגילה והכי נמי
משמע צערין (דף צ: וס) דקאמר
הכל כשרים לקרא את המגילה ומסיק
הכל כשרים לאתויי מאי ומשני לאתויי
נשים משמע להוויא אפילו אנשים
וקשה דהא צמוספתא * מני דהיא
דטומטוס אין מוציא לא את מינו ולא
שאין מינו ומאדורוגינוס מוציא את
מינו ואין מוציא את שאין מינו ושפיטא
ללא עדיפא אשה מאדורוגינוס וכן
* פסקו ר"ג דאשה מוציאה מינה
אבל לא אנשים ו"ל דסלקא דעתך
ללא יועיל קריאתן אפילו להוציא
הנשים קמ"ל דמייצין * דהכל חייבין
בשמיעה עבדים נשים וקטנים:

שואף זה היו באותו הגם. פירש

רש"ז ש' עיקר ההם היה
על ידן צפורים על ידי אסתר
בחטונה על ידי יהודית צפסח שזכות
לדקיות שנאומה דהור נגאלו * וקשה
דלשון שאף זה משמע שהן טפלות
ולפירושו היה לו לומר שהן לכך נראה
לי שאף הן היו צפסח ולהשגחה
ולהרוג וכן צפסח מהן משועבדות
לפרעה בצמרים וכן בחטונה הגזירה
היתה מאלד עליהן. גזי מלכה יש
מקשה למה לי היקשא * דכל שיטנו
צבל תחל חמץ ישנו צקוס אכול מלכה
חיפוק ליה מנעוס שהן היו צבאות
הגם ו"ל דמשום האי טעמא לא
מחייבא אלא מדרבנן אי לאו מהיקשא
ודרבינו יוסף איש ירושלים תירך

לוד ואונו וגיא החרשים מוקפות חומה מימות
יהושע בן נון והוי יהושע בנגוה והא
אלפעל בנגוה דכתיב [ו]בני אלפעל עבר
ומשמע וישמר הוא בנה את אונו ואת לוד
ובנותיה ולטמך * אסא בנגוה דכתיב * ויבן
* אסא את ערי הבצורות אשר ליהודה אמר
ר' אלעזר הני מוקפות חומה מימות יהושע
בן נון הוה חרוב בימי פילגש בגבעה ואתא
אלפעל בנגוה הדור אינפול אתא אסא
שפצינהו דיקא נמי דכתיב * ויאמר ליהודה
בנה את הערים האלה מכלל דערים הוה
מעיקרא ש"מ * ואריב"ל * נשים חייבות במקרא
מגילה * שאף הן היו באותו הגם ואמר רבי
יהושע בן לוי * פורים שחל להיות בשבת
שואלין ודורשין בענינו של יום מאי אריא
פורים אפילו ו"מ נמי דתניא * במשה תיקן
להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת
בעצרת והלכות חג בחג פורים איצטריכא
ליה מהו דתימא נגזרו משום דרבה קמ"ל

ואריב"ל * חייב אדם לקרות את המגילה

בלילה ולשנותה ביום שנאמר * אלהי אקרא
יומם ולא תענה ולילה ולא דומיה לי סבור
מינה למקרייה אומר להו רבי ירמיה לדידי
מיפרשא לי מיניה דרבי חייא בר אבא כגון
דאמרי אינשי אעבור פרשתא דא ואתנייה
איתמר נמי אומר רבי חלבו אומר עולא ביראה
* חייב אדם לקרות את המגילה בלילה
ולשנותה ביום שנאמר * למען זומרך כבוד
ולא ידום ה' * אלהי לעולם אודך: אלא שהכפרים
מקדימין ליום הכניסים: א"ר הנינא חכמים
הקילו על הכפרים להיות מקדימין ליום הכניסה
* כרי שוםפקו מים ומזון לאחיהם שבכרכין
למימרא

לוד ואונו וגיא החרשים. מערי צנימין היו כדכתיב וצני אלפעל עבר
ומשעס ושמר הוא צנה את לוד ואת אונו וגו' וצפסח דכרי הימים *
מיחסו על שצט צנימין. וגמרה גמיר לה רבי יהושע בן לוי מרביה
דמוקפות חומה מימות יהושע בן נון הן וצמתי דערבין * מן מרמי

מינייהו דקא מני לוד ואונו אכל ערי
חומה שאינן נהוגות אלא מימות
יהושע בן נון ולפי שחומתייהו נראות
חדשות כלאמרינן לקמן שנפלו והחזיקן
הזוקק ר' יהושע בן לוי להעיד שצבכלל
מוקפות חומה הן לקרות מגילה
צט"ו: יחזק אסא. אינו צכל המקרא
אבל מקרא אחר דכתיב ויבן ערים
ליהודה. * וע"ג דמני לוד מיהודה
יניחו ומצנימין היו מלכי יהודה מושלים
על צנימין ומצניו צאסא שאף ערי
צנימין חיזק דכתיב * ד"ה צ טו) * וישא
את אזני הרמה ואת עיניה אשר צנה
על יבין צבס את גצע ואת
המלכא והן ערי צנימין כדכתיב
צפסח יהושע * צימי פילגש בגבעה.
שהרמיהו ישראל את צנימין ואת עיריו
כדכתיב וגם כל הערים המנאלות
שלחו צבס (שופטים ס): שפלינהו.
החזיק את צדקיהו. דומיה לו צינמות
(דף סג.) טוס ולא תוספך שפיך ולא
תצנה: דיקא נמי גרס: שאף הן
היו צבאות הגם. שאף על הנשים גזר
המן להשמד להרוג ולאבד מנער ועד
זקן טף ונשים וגו'. * שואלין ודורשין.
מעמדין מורגמן לפני המסד לרשות
אגרת פורים צריס: משום דרבה.
דגור לקמן * צקריאת מגילה שמה
יעצירה ארבע אמות צרות הרבים
אף כאן גזרו דרשה אטו קרייה:
* ולשנותה ביום. וכן לנס שהיו ועקין
צימי צמין יום וילה: אקרא. צמוזמו.
למננא על אילת השמר הוא צאמאר
על אסתר כלאמרינן צמסכת יומא
(דף טז.) למה נמשלה אסתר כאילת
כו': סבור מינה. צני היציעה ששמעו
שמועה זו צלה"ק ולשנותה ציום היו
סבורין דהאי ולשנותה לשון שונה
משנה הוא: למיטני מסתינין דידה.
משניות של מסכת מגילה: אעבור
פרשתא דא ואתנייה. אקסיס פרשה

תורה אור השלם

1. ובני אלפעל עבר
ומשעס ושמר הוא צנה את אונו ואת לוד
ובנותיה: דברי הימים ב יד ה
2. ויבן ערי מצריה
ביהודה בי שקטה הארץ
ואין עמו מלקחיה בשנים
האלה בי הנהיח * לו:
דברי הימים ב יד ה
3. ויאמר ליהודה נבנה
את הערים האלה ונסב
חומה ומגדלים דלתים
וגבירותם ערבו הארץ
לפנינו כי רדשו את *
אלהינו רדשו ויחל לנו
מסביב ויבנו ויצלחו:
דברי הימים ב יד ה
4. אלהי אקרא יומם
ולא תענה ולילה ולא
דומיה לי: תהלים כ"ג
5. למען זומרך כבוד
ולא ידום ה' * אלהי לעולם
אודך: תהלים י"ג

גליון הש"ס

תוס' ד"ה נשים וכו'. וכן
בפסקי הי"ד. ע"י סוסה
דף נ"א ע"א תוס' ד"ה
חלמת: שם ר"ה פסק ב"י
משום דכתיב * ב"י מפלה
לעובדי כוכבי". ע"י לקמן
דף ע"ב ויזומא דף
ט"ו ע"א וישי:

הגהות הב"ב

(א) גב' ולפעמין הא
אסא וכו' אשר ליהודה
אלא אמר ר' אלחנן:
מוסף רש"י
שאף הן היו באותו
הגם. משום דעל ידי אסתר
נגלו (פסחים קמז.) כרי
שיספקו מים ומזון.
שהיו פנים ציום פורים
לרבי קטנה זכריה סעודת
פורים לבני תטיימות (ע"ל
ב.)

דסקלקא דעתך למיפטרה מגזירה שזה דט"ו ט"ו דחג הסוכות כדפי'

פרק אלו עוברין (פסחים מג: ד"ה סלקא *). פסקא ואומר על הנסים
במתפלג ובהודאה יש אומרים כשם לפי שאמרנו כהנים (בבב"א זג)
לעולם לא ישאל אדם לרבי לא בג' ראשונות ולא בג' צרכות אחרונות
ושטות הוא שהרי האי טעמא לא הוה אלא למתפלל צלשון יחיד אבל

בצביל העיבור שרי אבל נראה שאין לאומרנו מטעם אחר משום דלמרו חכמים (פסחים ק"ז) דכל דבר דהוי צלהבא תקנו צלהבא ובדבר
דאדואה לא לשעבר ומשום הכי תקנו זה על הנסים דהוי לעשבר וצביל י"ד לאמר תפלת מעריב אומר קדיש שלם ואחר כך קורא את המגילה
ומצרך לפניה ג' צרכות אחריה צרכה אחת על האל המושיע השלים עומד לפני המיטה ואומר ואתה קדוש ואין מתחילין וצא לגיון לפי
שאין גלוהא צבילה ואם מוציא שבת הוא יאמר ויהי נועם קודם וסורבנה לקרות פושט את כולה קודם כלאגרת אבל לא גולל וקורא כמו
כ"מ וצבשר מתפלל שמונה עשרה צרכות ואומר על הנסים בהודאה ואין אומר כשם לפי שכל הדברה אינה אלא לשעבר וא"כ אין לומר
זה דבר שלהבא ואחר כך אומר קדיש עד דלמין ואחוז ס"מ וקורא שלשה גברי פרשת ויצא עמלק א"ע"פ שאין זה אלא ט' פסוקים ואין
מחזיר הספר מורה למקומו אלא יושב ואחוז צבילו עשה צבילה כדפירש בפנים ואחר כך אומר
תהלה וצא לגיון ואין אומרים למננא משום דכתיב ציה זרה וצרה צפורים לא מוכרינן וכן אין נופלים על פניהם צ"ד וצט"ו משום דכתיב
ימי משתה ושמתה ואומר (ה"ה סג) למננא על אילת השחר * * משום דכתיב ציה מפלה לעובדי כוכבים וכן צביל ארבעה עשר ואומר פטוס
הקטורה וכל הקדר כמו צמול: פורים * שהר' להיות בשבת. דווקא בשבת לפי שאין קורין המגילה משום גזירה דרבה אבל צמול א"ג
שהרי קורין המגילה וטפי איכא פרומי ניסא: מאי איריא פורים אפילו ו"מ נמי. נראה לי דה"פ מאי איריא פורים דאין דורשין בו
מקודם לכן שלשים יום דמשום הכי לידרוש צו ציום אפילו צ"ט דרשנין שלשים יום לפניו ואפילו הכי דורשין צו ציום כדמתיא (לקמן זג).
ידבר משה את מועדי ה' וכו': חייב אדם לקרות את המגילה בלילה ולשנותה ביום. אומר ר"י דאף על גב דמצריך זמן צבילה חזר
ומצרך אותו ציום דעיקר פרומי ניסא הוה צקריאה דימנא וקרא נמי משמע כן דכתיב ולילה ולא דומיה לי כלומר אף על גב שקורא
ציום חייב לקרות צבילה והעיקר הוה צימנא כיון שהזכירו הכתוב תחילה וגם עיקר הסעודה צימנא הוא כדאמר לקמן (דף ז:) דאם
ציום צבילה לא ילא י"מ והכי נמי משמע מדכתיב וצריס ועשעס איתתקא וצריה עשעס צימנא אף וצריה כן:
וישערינה